

Atf için / for cited: Şeker, G. (2023). Muhsin Yazıcıoğlu'nun Siyasi Hayatı ve Milliyetçilik Anlayışı. Journal of Vocational and Social Sciences of Turkey, Yıl: 5, Sayı: 11, Nisan 2023, s.80-89.

MUHSİN YAZICIOĞLU'NUN SİYASİ HAYATI VE MİLLİYETÇİLİK ANLAYIŞI

Gökтуğ ŞEKER*

ÖZET

Bu çalışmanın konusu Türk siyasal hayatında kişisel bir aktör olan Muhsin Yazıcıoğlu'nun siyasi hayatı ve milliyetçilik ideolojisi ile ilgili görüşleridir. Yazıcıoğlu'nun milliyetçilik anlayışı ve siyasi hayatını bir arada değerlendiren bir çalışma olmadığından ötürü literatüre naçizane de olsa bir katkı sağlayacağı düşünülerek yazılmıştır. Bu çalışma yapılırken siyasi hayatı boyunca Yazıcıoğlu'nun, politik çizgisinin değişim gösterip göstermediği eğer değişim göstermişse de buna sebep olan etmenlerin ne olduğunu anlama amacı güdülmüştür. Bununla beraber liderliğini yapmış olduğu Büyük Birlik Partisi'nin sandıkta seçmenlerin ne derece teveccühünü gördüğü amacı da vardır, üçüncü amaç ise milliyetçilik anlayışını etkileyen etmenlerin neler olduğu ve aşırı bir milliyetçi mi yoksa başka etmenlerle harmanlanmış bir milliyetçilik anlayışına mı sahip olduğu sorularına yanıt aramaktır. Araştırmanın kapsamını ise 1954 ile 2009 yılları arasında Muhsin Yazıcıoğlu'nun hayatta kaldığı süre oluşturmaktadır. Bu çalışma da nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır genel olarak sosyal bilimler alanında sıklıkla kullanılan arşiv incelemesi yapılmıştır. Buna ek olarak da daha önce yapılmış tezler, basılmış kitaplar, makaleler ve internetteki çeşitli kaynaklardan da kaynak olarak faydalanılmıştır. İlk olarak kısaca Muhsin Yazıcıoğlu'nun biyografisi verilmiştir, ikinci kısımda Yazıcıoğlu'nun siyasi hayatı anlatılmıştır, üçüncü aşamada Türk milliyetçiliği konusuna değinilmiştir ve son olarak da Yazıcıoğlu'nun milliyetçilik anlayışı ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Muhsin Yazıcıoğlu, Milliyetçilik, Büyük Birlik Partisi, İslam.

JEL Sınıflandırma Kodları: H70, H79.

MUHSİN YAZICIOĞLU'S POLITICAL LIFE AND UNDERSTANDING OF NATIONALISM

ABSTRACT

The subject of this study is Muhsin Yazıcıoğlu, who is a personal actor in Turkish political life, and his views on his political life and nationalism ideology. Since it is not a study that evaluates Yazıcıoğlu's understanding of nationalism and his political life together, it was written with the thought that it would contribute to the literature, albeit a humble one. While doing this study, it was aimed to understand whether Yazıcıoğlu's political line changed throughout his political life, and if it did, what were the factors that caused it. However, the Great Unity Party, which he led, also has a goal of how well the voters will receive it, and the third purpose is to seek answers to the questions of what are the factors affecting the understanding of nationalism and whether it is an extreme nationalist or a nationalism blended with other factors. The scope of the research consists of the time Muhsin Yazıcıoğlu survived between 1954 and 2009. In this study, qualitative research method was used, and archive analysis, which is frequently used in the field of social sciences, was made. In addition to this, previous dissertations, published books, articles and various sources on the internet have been used as sources. First of all, Muhsin Yazıcıoğlu's biography is given, in the second part, Yazıcıoğlu's political life is explained, in the third step, the issue of Turkish nationalism is mentioned, and finally Yazıcıoğlu's understanding of nationalism is discussed.

Keywords: Muhsin Yazıcıoğlu, Nationalism, Great Unity Party, Islam.

JEL Classification Codes: H70, H79.

* İnönü Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset ve Sosyal Bilimler ABD, Doktorant, gseker1903@gmail.com, ORCID: 0000-0003-1798-5240

GİRİŞ

Fransız İhtilali'nin ardından dünya genelinde etkili olan, sonraki süreçte de etkisini devam ettiren milliyetçilik ideolojisi temelinde millet kavramının yer aldığı bir düşünce akımıdır. Ortaya çıkmış olduğu süreçten itibaren günümüze gelene dek çeşitli dönüşümler yaşamış ve dönemin koşullarına göre de kimi zaman diğer ideolojileri etkilemiş ve etkisinde kalmıştır. Siyaset sahnesinde bu ideoloji kimi zaman vatandaşa ulaşabilmek için bir araç olmuş kimi zamanda eleştirilere maruz kalmıştır. Siyaset bilimi alanında milliyetçiliğin gerek tanımlanması gerekse de ortaya çıkış süreci hakkında birçok çalışma yapılmıştır. Bu ideolojinin tarihsel süreci ile ilgili yapılmış olan çalışmalar iki temel üzerinde değerlendirilebilir. Bunlardan ilki milletin önceki dönemlerden itibaren var olduğunu bu durumda milliyetçilik fikir sistemini oluşturduğudur. Diğerisi ise milleti modern ve yeni bir terim olarak görmekle birlikte Fransız Devrimi ile birlikte ortaya çıkan bu ideolojinin, milletleri oluşturduğunu ileri sürer. İkinci görüş sahiplerine göre milliyetçiliği oluşturan Fransız Devrimi'dir. Dünya ülkelerini etkilediği gibi bu ideoloji Türkiye'yi de etkilemiştir. Muhsin Yazıcıoğlu'da milliyetçilik ideolojisini benimseyen siyasi figürlerden birisidir. Bu çalışma genel olarak Muhsin Yazıcıoğlu'nun milliyetçilik ideolojisine bakışını ve siyasi yaşam serüvenini açıklamayı konu edinecektir. Bu çalışmanın yapılmasındaki amaç ise Yazıcıoğlu'nun Türk siyasi hayatında gerek politika anlayışıyla gerekse fikirleriyle önemli bir aktör olması ayrıca yazın alanında de siyasi yaşamı ile milliyetçilik yaklaşımını birlikte ele alan bir çalışma olmamasıdır. Bundan dolayı da siyaset bilimi literatürüne katkı sağlayacağından ötürü de önem arz eden bir çalışma olacaktır. Bu çalışmanın daha anlaşılabilir olması açısından ilk bölümde kavramsal sınırlar çizilerek başlangıç yapılacaktır sonraki iki bölümde ise çalışmanın ana kısımları yani, Yazıcıoğlu'nun siyasi yaşamı ve milliyetçilik anlayışı üzerinde durulacaktır. Bu araştırmada hipotez yerine, araştırma sorularına yer verilmiş ve bu sorulara cevap aranmıştır. Araştırmanın sınırını ise Muhsin Yazıcıoğlu'nun doğumu ile ölümü arasındaki süreç oluşturmaktadır. Çalışmada genel olarak sosyal bilimlerde sıklıkla kullanılan arşiv incelemesi ve ikincil veri analiz tekniği ile değerlendirmeler yapılacaktır. Çalışmanın temel bilgi kaynağını Muhsin Yazıcıoğlu'nun yaşamı oluşturacaktır bununla beraber öteki kurum ve kuruluşların konuyla ilgili kayıt ve bilgileri ile bu konularla ilgili daha önce yapılmış tezler, yazılmış kitaplar, gazeteler, makaleler ve internetteki çeşitli kaynaklardan da yardımcı kaynaklar olarak faydalanılacaktır.

1. MUHSİN YAZICIOĞLU KİMDİR?

Sivas'ın Şarkışla ilçesine bağlı Elmalı köyünde 1954 yılında dünyaya gelmiştir. Soy kütüğüne bakıldığında ise ailesinin Horasan'dan Hatay'a geldiği daha sonra ise Sivas'a yerleşmiş oldukları bilinmektedir. Annesinin ismi Fidan, Babasının ismi ise Halittir. Ailesi geçimini çiftçilik mesleğini icra ederek sürdürmektedir. Yazıcıoğlu'nun üç tane kardeşi vardır. Bunlardan birisi erkek diğeri ise kadındır. Eğitim hayatına Elmalı köyündeki ilköğretim okulunda başlayan Yazıcıoğlu, Ortaöğretime Şarkışla ilçesinde devam etmiştir yine aynı şekilde lise öğrenimini de Şarkışla'da tamamladıktan sonra lisans eğitimini tamamlamak üzere Ankara'ya gitmiştir. Burada Ankara Üniversitesi'ne bağlı olan veterinerlik fakültesini 1971 senesinde kazanmıştır. Mezun olması 9 sene sürmüştür. Bunda etkili olan koşullardan birisi süreçte siyaseten aktif olarak görev yapmış olmasındadır. Daha sonraki süreçte Gülefer Hanım ile evlenmiştir ve iki tane çocuk babasıdır. Çocuklarının ismi Firuze ve Furkan'dır. 2009 yerel seçimleri arefesinde seçim çalışmalarını sürdürürken bindiği helikopterin dağa çarpması sonucunda 25 Mart 2009 tarihinde 54 yaşında hayata gözlerini kapatmıştır.

2. MUHSİN YAZICIOĞLU'NUN SİYASİ HAYATI

Doğduğu Şarkışla ilçesinde lise hayatı devam ederken siyasetin içerisine girmiştir. Daha on dört yaşındayken Genç Ülkücüler Teşkilatında görev almaya başlamıştır. O dönem zarfında Ülkücü Hareket'in ebedi lideri Alparslan Türkeş ile 1969 yılında Sivas'ta tanışma fırsatı bulmuştur. Lise hayatı bitip üniversiteye devam etmek için Ankara'ya gittiğinde siyasete, ara vermeden devam etmiş ve bulunduğu teşkilatın genel merkezinde görev almıştır. 1971 muhtırası sonrasında Ülkü Ocakları

Derneği adını alan yapıda genel başkan olarak görevlendirilmiştir (Akpınar, 2016: 311). Ocak başkanlığı yaptığı süreç Türkiye için en problemlili dönemlerden birisi olarak görülmektedir (Çoraklı, 2009: 32). sıkıntılı dönemlere rast gelmiştir.18 Merhum lider Türkeş 1977 senesinde ocağın eğitim sorumlusu olan Namık Kemal Zeybek'e görev vererek insanlara Ahmet Yesevi ve Alperenlik görüşü hakkında bilgilendirmelerini söylemiştir. Bu sürecin işlemesi için bir eğitimci grubu kurulmuştur. Eğitim grubunda görev alan bireyler Ülkücü Hareketin mihenk taşı olan Dokuz Işık doktrinindeki rakamdan feyz alarak Türkiye'yi dokuz bölgeye ayırmışlar ve Muhsin Yazıcıoğlu'da Ankara bölgesinde eğitimler vermiştir. (Akpınar, 2016: 113-130).

Ülkü Ocaklarında görev almak istemesinin sebebini de Yazıcıoğlu şu şekilde anlatmıştır: *'Bu durumun basit bir heyecan olmadığını, Türk milletini, içine düştüğü tehlikelerden yalnızca Ülkü Ocakları'nda bulunan Allah'a, Türklüğe, vatana bağlı, yüksek gençliğinin kurtaracağına inandığımdandır'*. (Öznur, 2016: 34).

1977 yılında Sağ ve Sol olaylarının Türkiye'de devam ettiği süreçte, Muhsin Yazıcıoğlu dönemin Cumhurbaşkanı ve yine o dönemde görevde olan siyasi liderlere mektup yollamıştır. Yaşanan kaos sürecinin kavga yerine anlaşmaya dönüştürülebilmesi için istekte bulunmuştur lakin başarısız olmuştur. Yine 12 Eylül darbesinden önceki süreçte siyasi yelpazenin sağında olan gruplardan Milli Türk Talebe Birliği, Akıncılar Hareketi ve Ülkü Ocakları arasında kaos başlayınca üç grubun liderlerinden oluşan bir komite Muhsin Yazıcıoğlu'nun mensubu olduğu Ülkü Ocakları genel merkezinde istişarelerde bulunarak aralarındaki kaosu sonlandırmışlardır (Öztürk, 2018).

12 Eylül darbesinden önceki süreçte ülke içinden yaşanan problemler gittikçe artarak devam etmiş ve bu durum da aslında darbenin bir habercisi niteliğinde olmuştur. 1980 darbesi Muhsin Yazıcıoğlu'nu da diğer siyasetçiler gibi etkilemiştir.

Milliyetçi Hareket Partisi'ne yargı tarafından 29 Nisan 1980 tarihinde *'Anayasayı ilga veya tedbile cebren teşebbüs'* etmek konusunda bir dava açılmıştır bunun sonucunda da iki yüz on dokuz Milliyetçi Hareket Partisi'nin ölüm cezasına çarptırılması gerektiği söylenmiştir (Milliyet, 1980). Yaklaşık bir sene sonra 19 Nisan 1981 tarihinde de suçlu olduğu söylenen partililerin ve Yazıcıoğlu'nun da içerisinde olduğu Ülkü Ocaklılar'ın mahkemeye sevkinden sonra davalar birleşmiş ve *'Milliyetçi Hareket Partisi ve Ülkücü Kuruluşlar Davası'* adını almıştır (Milliyet, 1981). Yazıcıoğlu bu davanın ardından tutuklanmıştır ve idam edilmesi talep edilen kişilerden birisi olmuştur. Bu süreçten sonra yedi buçuk sene Mamak Cezaevi'nde mahkum edilmiştir bu sürenin yaklaşık altı senesi hücre de çok ağır şartlarda geçmiştir (Özkan, 2011: 247). Bu süreçte ülkücülere hapis hane şartlarında da liderlik yapıp onlara her koşulda destek olmuştur. Yazıcıoğlu'nun bu süreç hakkındaki düşüncesi de aslında durumu açıklar biçimdedir. Yazıcıoğlu; *'Türkiye'ye sığınmayanlar iki buçuk metrelik koşullara sığıdı'* şeklinde açıklama yapmıştır. En ağır işkencelere mağdur kalanlardan biri olan Yazıcıoğlu bu işkencelerin ordu ile milletin arasını açtığını da ifade etmiştir. Ayrıca Yazıcıoğlu ve dava ortakları siyaset arenasını ülkeye hizmet etmek şeklinde görmüşler ve politikanın sebebini Allah rızası amacı güderek yapmışlardır (Erken, 2010: 13).

8 Nisan 1987 tarihinde cezaevinden çıkmıştır. Cezaevinden çıktıktan sonraki süreçte, darbeden etkilenen ülküdaşlarına ve yakınlarına yardımda bulunmak için *'Selçuklu Sosyal Güvenlik Eğitim Kültür ve Dayanışma Vakfı'* adıyla bir vakıf kurmuştur. Vakfın kurucu ve onursal başkanıdır. Bu vakfın kurulma sebeplerinden birisi de cezaevinden çıkan ülkücülerin dağılmasını ve yasa dışı işlere karışmasını önlemek ve bir arada diri şekilde durmayı sağlamaktır. Bu şekilde nüfuzunu gün geçtikçe daha fazla arttırmaktadır. Bununla beraber Muhsin Yazıcıoğlu ve yol arkadaşları 1987 senesinde *'Gençlik Kültür ve Sanat Ocakları'* ismi altında dernek kurmuşlardır.

Darbenin ardından siyasi partiler kapatılmış liderlere siyasi yasaklar getirilmiştir. Darbeden sonraki ilk seçimlere bu şartlar altında girilmiştir. 1988 yılında Muhsin Yazıcıoğlu siyasi yaşamına Milliyetçi Çalışma Partisi ile başlamıştır. 1991 yılında yapılan seçimlerde Milliyetçi Çalışma Partisi, Refah Partisi'nin listesinden seçime girmiştir ve Muhsin Yazıcıoğlu'da Sivas Milletvekili olarak bu seçimleri kazanmıştır.

Bundan sonraki süreçte aslında Muhsin Yazıcıoğlu'nun partiden kopmasına sebep olacak etkenleri barındırmıştır. Türkeş'in liderliğini yaptığı partinin görüşü Türkçülüğü ön planda tutarken, Yazıcıoğlu İslamcılık yönü güçlü bir görüşe sahiptir. Türkeş ile Yazıcıoğlu mecliste de gerginlik yaşamıştır ardından ülkücülerin, Yazıcıoğlu ve yol arkadaşlarının çıkarmış olduğu "Bizim Dergah" adlı dergiye yaptıkları baskın da iplerin kopmasına sebep olan sebepler arasındadır (Bora ve Can, 2004, s. 43). 1992 yılının Temmuz ayında Yazıcıoğlu ve kendisinin yanında olan 5 arkadaşıyla birlikte bağlı bulunduğu Milliyetçi Çalışma Partisi'nden istifa etmiştir. İstifanın ardından çok fazla süre geçmeden çalışmalarına başlayan Yazıcıoğlu ve arkadaşları "Yeni Oluşum" ismi altında bir yola çıkmışlardır. Bununla beraber Yeni Hafta gazetesini kurmuşlardır, Nizam-ı Alem dergisini çıkarmışlardır ve Nizam-ı Alem Ocakları'nı kurmuşlardır (Bora ve Can: 2004). Yapılan değerlendirmelerin akabinde Yeni Oluşum Hareketi kurultay yapma kararını almıştır ve kurultay 6 Nisan 1992 tarihinde Ankara'da yapılmıştır (Umur, 2017: 118). Kurultay'ın ardından Muhsin Yazıcıoğlu ve ekibi "Sivil İnsiyatif" ismi altında bir program oluşturmuşlardır. Vatandaşların arzularını iktidara taşımadaki gücün sivil toplum olacağını öne çıkarmışlardır. Genel olarak bu program ile kişisel menfaatleri için siyaseti bir basamak olarak görenler ve lider sultasıyla vatandaşın iradesinin önünde engel olarak duran siyasi partilerin nüfuzlarını azaltmayı amaçlamışlardır.

Muhsin Yazıcıoğlu'nun siyasi hayatında önemli bir role sahip olan Büyük Birlik Partisi 29 Ocak 1993 tarihinde kurulmuştur. Kurucu Genel Başkanı Muhsin Yazıcıoğlu olmuştur. Bu parti kendini Türkeş'in partisinden farklı kılan yanı şöyle ifade etmiştir; "İslam'ın çizdiği sınıra kadar milliyetçiyiz" (Sarıbay, 2001: 77-78). Büyük Birlik Partisi ilk kurulduğu dönemde milliyetçi, maneviyatçı ve demokrasiye bağlı bir çizgi de olmuştur (Öznur, 2016: 141). Kitle partisi olma yolunda gitmişlerdir. İslami tarafın daha ağır bastığı Türklüğün bir adım geride durduğu bir yapıya sahiptirler. Büyük Birlik Partisi'nin ilk girmiş olduğu seçim 1994 senesinde yapılmış olan mahalli idareler seçimidir. Türkiye genelinde %1,27 gibi düşük bir oranda oy almasına karşın bu seçimde yirmi bir belediye başkanlığını kazanmıştır. Sivas ili Muhsin Yazıcıoğlu'nun yanında olduğunu göstermiş ve %18 gibi bir oy oranıyla Büyük Birlik Partisi'nin sandıktan çıkarmıştır. 1995 yılında yapılacak olan genel seçimlere BBP, Anavatan Partisi ile İttifak yaparak katılma kararı almıştır. Bu seçimin sonuçlarına göre Büyük Birlik Partisi yedi milletvekili kazanmıştır. Yazıcıoğlu 1996 yılında Anavatan Partisi'nden istifa ederek tekrardan kendi partisine dönme kararı almıştır.

Türk siyasi hayatındaki dönüm noktalarından birisi olan 28 Şubat süreci diğer siyasi aktörleri etkilediği gibi Yazıcıoğlu'nu da etkilemiştir. Yazıcıoğlu, Doğru Yol Partisi ve Refah Partisi tarafından kurulmuş olan birlikteliğe destek vermiştir. 28 Şubat sürecinde de Türk milletine ve demokratik değerlere destek olan bir tavırda olmuştur. Bu süreçteki söylediği çeşitli sözler de bu sürece karşı tepkisini açık bir şekilde göstermektedir. Türkiye'nin İran ve Cezayir'e benzemeyeceğini ifade etmesi ve yine namlusunu halka çeviren tanka selam durmayacağını belirtmesi her kesimden vatandaşın destek ve beğenisini toplamıştır (Özkan, 2011: 351). Yargının da siyasileştirilmesini doğru bulmayan Muhsin Yazıcıoğlu, bu süreçte alınan MGK kararlarının hayata geçirilip geçirilmediğini kontrol etmesi amacıyla kurulan Batı Çalışma Grubu'nun da tasfiyesini istemiştir. Bununla beraber ülkede kriz olduğu zaman başbakanın yetkilerini askeriye devir eden kriz masası yönetmeliğini de doğru bulmadığını ve kaldırılması gerektiğini belirtmiştir (Öznur, 2016: 409).

Bu sürecin ardından Türkiye tekrardan bir seçim sürecine girmiştir. 1999 yılı seçimleri öncesinde milliyetçilik ön plana çıkmıştır. Bu seçimin bir özelliği de genel seçimler ile mahalli idareler seçimlerinin aynı anda yapılacak olmasıdır. Bu dönemdeki milliyetçiliğin ön plana çıkması milliyetçi görüşü de barındıran Büyük Birlik Partisi'ne pozitif anlamda yansımıştır. Yerel seçimlerde %1,7 oy oranı ile yirmi beş belediye başkanı kazanmıştır. Genel seçimlerde ise %1,5 oy oranıyla sandıklardan çıkmıştır. Yerel seçimlerde oy oranının kısmen daha fazla olmasında seçmenlerin aday profili üzerinden oy kullanma davranışı sergilemesinin de etkisi vardır. Bu seçim sonuçlarının ardından partisinden aldığı düşük oy oranının toplumdaki gördükleri teveccühe karşı az olduğunu belirtmiştir ve oyların sayılmasında iptallerin çok olmasından dolayı da dijital ortamda oylama yapılması fikrini ifade etmiştir (Öznur, 2016: 175). 2002 seçimlerine giden süreçte TBMM de ki üç milletvekili Büyük Birlik Partisi'ne katılmıştır bundan dolayı da hazineye yardım almaya hak kazanmıştır bu parti.

Muhsin Yazıcıoğlu bu durumun yardım alınması için yapıldığı söylentileri üzerine, hazine yardımını kesinlikle almayacaklarını ve bu yardım miktarını Mehmetçik Vakfı ve Şehit Aileleri Derneği'ne vereceklerini söylemiştir (Umur, 2017: 174). Bu seçimde de diğer seçimlere benzer bir oy oranıyla Büyük Birlik Partisi %1 seviyesinde bir oy almıştır. Oy oranı gittikçe düşen Büyük Birlik Partisi 2004 mahalli idareler seçimlerinde yüzde birin altında oy oranı almış yalnızca on belediye başkanlığı kazanmıştır. Bir sonraki seçimde partisinin seçim barajının altında kalma ihtimalinin yüksek olduğunu öngören Yazıcıoğlu partisinden istifa ederek kendi memleketi Sivas'tan bağımsız milletvekili adayı olarak 2007 genel seçimlerinde aday olmuştur ve seçim sonucunda bağımsız milletvekili seçilmiştir bunun hemen ardından Büyük Birlik Partisi'ne geri dönmüştür. 2007 yılında yapılan kurultayda partisinin tekrardan Genel Başkan'ı seçilmiştir. 2009 mahalli idareler seçimi için çalışmalarına başlayan Muhsin Yazıcıoğlu partisine hedef olarak Ülke genelinde % 5 oy oranı belirlemiştir (Akpınar, 2016: 21-22). Bu durum aslında siyasete gerçekçi olarak baktığının bir göstergesi olarak da gösterilebilir.

Muhsin Yazıcıoğlu seçim çalışmalarını sürdürürken vefatından bir hafta önce Karaman'da yaptığı konuşma esnasında ‘*Şimdi bakın yoldan geliyoruz ve yine yola gideceğiz. Hiçbirimizin bu dünyada garantisi yoktur. Bu salonda oturanın da ayakta duranın da, oturanın da garantisi yoktur. Bir saniyesine dahi hükmedemediğiniz bir yaşam için, fırladık olmanın anlamı yoktur.*’ demiştir. Bu konuşmaları yaparken Şahadete ereceği belki de içine doğmuştur.

Kahramanmaraş'da 25 Mart 2009 tarihinde miting yapan Muhsin Yazıcıoğlu mitingin ardından Yozgat'a gitmek için bindiği helikopterin hareket halindeyken hain terör örgütü tarafından suikasta maruz kalması sonucunda Keş Dağı'nda düşmüştür. Helikopterin enkazına olaydan iki gün sonra ulaşıldığında ise acı gerçek maalesef ki ortaya çıkmıştır. Muhsin Yazıcıoğlu ve yanındaki beş kişi şehadet şerbetini içmişlerdir. Vefatının ardından Gazi Mecliste düzenlenen cenaze töreninin ardından, Kocatepe Camisine sığmayan bir kalabalıkla cenaze namazı kılınmış ve ardından Tâceddin Dergahı'na defnedilmek üzere götürülmüştür.

Muhsin Yazıcıoğlu'nun ölümünün ardından Yazıcıoğlu'na yaşanan bağlılık 2009 yerel seçim sonuçlarına da yansımıştır. Büyük Birlik Partisi Türkiye genelinde aldığı %2,3 oy oranıyla en fazla orana ulaşmıştır. Ayrıca Muhsin Yazıcıoğlu'nun memleketi Sivas'da ise birinci parti konumuna gelmesine sebep olmuştur.

3. MİLLİYETÇİLİK HAKKINDA

Ulus-devlet ve bunun sonucunda milli bilincin artmasıyla “milliyetçilik” olgusu üstünde araştırmalar yapılmaya ve kavramsal çerçeve oluşturulmaya çalışılmıştır. Milliyetçilik ile ilgili birçok aydın tarafından tanım yapılmış ve yapılan bu tanımlar aydınların ulusal kimlikleri ve dünya görüşleriyle paralellik oluşturmuştur. Bazı düşünürler milliyetçilik anlayışını farklı sınıflara ayırma yöntemini seçerek; toplum bazında gerçekleşen milliyetçilik olgusunu ‘iyi’, ‘liberal’, ‘insancıl’ olarak sunmuştur. Başka bir toplumdaki milliyetçiliği ise ‘kötü’, ‘entegral’ ve ‘totaliter’ olarak takdim etmiştir (Uzun, 2003: 140).

Milliyetçilik ile ilgili birçok farklı hatta bazen birbirine ters düşen tanımlamalar yapılmıştır. Karl Deutsch' a göre milliyetçilik siyasal ve toplumsal gelişmenin ulaştığı en üst seviyedir. Deutsch bu nedenle dünyanın tamamının açık toplum olmasındaki en büyük rolün milliyetçiliğe ait olduğunu belirtmektedir. Karl Popper'a göre ise milliyetçilik kavramı açık bir toplumun kurulmasının önündeki en büyük engellerden biridir. Bir diğer tanımda Hayes (2010: 189-190) tarafından yapılmış olup o da bu ideolojiye farklı bir boyuttan yaklaşarak eli kanlı bir din olarak tanımlamıştır. Milliyetçilik anlayışı Fransız Devrimi'nden sonra ilerici öğretisi olarak evrensel değerlere bağlı ve özgürlük hareketlerinin öncüsü olarak karşımıza çıkmaktadır (Akıncı, 2014: 132). Sosyal bilimler yazınındaki ilk milliyetçilik sınıflandırmasını 20.yy'ın başlarında Alman Tarihçi Friedrich Meinecke yapmıştır. Meinecke bu sınıflandırmada kültürel (kulturation) ve siyasal (staatsntion) ulus olarak adlandırdığı iki ulus tipinden bahsetmektedir. Ona göre ulusun oluşmasında etkili olan unsurlar; ortak ülke, ortak kan bağı,

ortak dil, ortak entelektüel yaşam ve ortak devlettir. Ortak kan bağı ve ortak ülke unsurları da hangi temel unsurun ağır bastığına göre bahsettiği ulus tiplerinin oluşmasında etkilidir (Kerestecioğlu, 2001). Milliyetçiliği tanımlamanın kolay olmaması bu kavramın tek başına işlev görmemesidir. Bu kavram "yurttaşlık, yurtseverlik, popülizm, etnizm, etnosantrizm, yabancı düşmanlığı, şovenizm, emperyalizm..." gibi terimlerle anılmış; millet, milliyet, etnisite, kültür, ırk, ırkçılık, halk, yurtseverlik vb. diğer terimlerle de iç içe geçmiştir. Bu kavramın, anlam çeşitliliğini yakın zamanda yani son yüzyıllık dilimde kazandığı iddia edilmektedir (Ertan ve Örs, 2018: 39-84). Milliyetçilik tarihsel gelişme sürecinde toplumda ortak ulusal bir kimliğin oluşmasında önemli işlevi olan bir ideolojidir. Farklı toplumsal yapılar da ulus-devletlerin kurulması ve yaşatılmasında geniş kitlelere hitap eden milliyetçilik anlayışı bu siyasal sonuçların oluşması noktasında önem arz etmektedir. Günümüzde de küreselleşme tartışmalarıyla birlikte en önemli konuların başında ulus-devletlerin varlık sorunu gelmektedir. İkinci Dünya Savaşı sonrasında yeni ulus-devletlerin oluşması 19.yy'dan alışılagelmiş milliyetçilik anlayışının değişerek 'milliyetçilik çağının kapanması' olarak yorumlanmış ulusal kimlik üzerinde egemen kimliklerin oluşabileceği düşüncesine inanç artmıştır. Milliyetçiliğin kuramları hakkında yapılmış olan çalışmalarda Özkırmı, üç ayrı yaklaşım üzerinde durmuştur. Bunlar; ilkçi yaklaşım, modernist yaklaşım ve etno sembolcü yaklaşımdır (Özkırmı, 1999). Bununla birlikte daimiciliği de ilkçi yaklaşım arasında değerlendirmiştir. Smith de milliyetçilik teorileriyle ilgili benzer açıklamayı Nationalism isimli yapıtında yapmıştır (Smith, 2013). Ulus ve milliyetçilik kavramlarını da göz önüne alacak olursak ulus bilincinin Türk toplumlarında tarihin en eski çağlarından beri var olduğunu ileri sürmek yanlış olmayacaktır. Gerek Orhun Abideleri, gerek Asya Hun İmparatorluğuna bakacak olursak ulus bilincinin belirtileri açıkça görünür. Kaşgarlı Mahmut'un Divan-ı Lügatit Türk eserinde de ulus bilincinin izleri kendini belli etmektedir. Orta Asya Türk destan ve geleneklerine bakarak Osmanlı Hanedanının soyu Oğuz Han 'a dayandırılmış bu nedenle de bazı bilim adamlarına göre Türk Milleti'nin Asya, Avrupa, Afrika kıtalarında büyük devletler kurmasının ve kendi kültürlerini uzak bölgelerde bile yaşatmaya devam ettirmelerinin sağlayıcısı ulus bilincine sahip olmasıdır. Fransız İhtilaliyle gelişen ve Türk siyasal tarihine de etki eden modern milliyetçilik kavramı Türk düşünce sisteminde Türkçülük akımının dönüşümüyle meydana gelmiştir. Türkçü olanların kendilerini tanımlarken "milliyetçi" terimini kullanması millet denince Türk Milleti'nin anlaşılması ve bunun bir deyim haline gelmesi batının etkisiyle olmuştur. Batılı Türkologlar Türklerin milli bir topluluk olduğunu ve dünyanın çeşitli bölgelerine yayıldığını belirten, tarihlerinin dillerinin ve kültürlerinin zenginliğini ortaya çıkaran çalışmalar yapmışlardır. Türklerin tarihini Osmanlı'dan ibaret görmeyip İslamiyet öncesi Türk tarihine de bakarak Türkçülük anlayışının oluşumunda Batılı Türkologların etkisi oldukça fazladır. Bu çalışmalardan etkilenen Osmanlı aydınları da bu çalışmalarını göz önüne alarak imparatorluk dışında yaşayan soydaşlarını tanımaya yönelmiştir. İdeolojik bir arayış içinde olan Türk aydınlarının Türklük bilincinin oluşması ve Türk Milliyetçiliği'nin uyanması noktasında da yine batıdaki Türkoloji çalışmaları etkilidir (Sarınay, 1994).

1920'lerin ikinci yarısında yeni bir milliyetçilik anlayışı uyanmış 1931-1935 yılları arasında resmileşen ulus anlayışıyla ortak dil ve ortak kültür bağlamında bir ülkü etrafında toplanan millettense bahsedilmeye başlanmıştır. Milliyetçilik de bu milli birliği sağlayan ve kurulan yeni cumhuriyetin korunmasını temel alan bir kavram olarak değerlendirilmiştir (Karpaz, 1996). 1980'li yıllardan sonra ise milliyetçi düşünce bütün dünyada hem düşünsel hem de siyasal yaşamda kendine geniş bir yer bulmaya başlamıştır. Bu dönemler de milliyetçiliğin eylem yönünün daha fazla olduğu dönemlerdir. Milliyetçiliğin zamanla sona ereceğine dair düşünce ise gün geçtikçe önemini yitirmektedir çünkü milliyetçilik anlayışı devletleri bir arada tutmayı sağlayan en önemli faktörlerin başında gelmektedir.

4. MUHSİN YAZICIOĞLU'NUN MİLLİYETÇİLİK ANLAYIŞI

Seyyid Ahmet Arvasi'nin Türk Milliyetçiliği anlayışı Muhsin Yazıcıoğlu'nu en fazla etkileyen etmenlerden birisi olmuştur. Türk Milliyetçiliği Arvasi'nin fikriyatında İslamiyet'in kabul etmediği bir durum değil, İslam dini ile birlikte açıklanması mümkün bir olgudur. Milliyetçi olarak nitelenen bir kişi milli konularda hassas olan, milli çıkarları konusunda özverili olan, gerçekçi niteliklere sahip bir

kişidir (Arsal,1979: 91). Seyyid Ahmet Arvasi'ye göre insan, hayvan ya da hasta hayvan gibi yakıştırmalarla kıymeti azaltılmıştır. Evrim düşüncesi ön plana çıkarılarak asıl değer olan birey kendisini önemsizleştirmeyi yeğlemiştir (Arvasi, 1994: 10-23). Muhsin Yazıcıoğlu bir demecinde milliyetçilik anlayışı ile ilgili olarak Türklüğü ön plana çıkarırken Türk milletinin en önemli değerini de İslamiyet olarak belirtmiştir. Buradan anlaşılacağı üzere Türk, İslam değerlerinin savunucusu olduğunu ifade etmiştir. Türk milletinin hayat felsefesi İslam dinidir. İslamiyet'i ön plana çıkaran milliyetçi anlayışı savunduğunu ifade etmiştir. Muhsin Yazıcıoğlu'nun milliyetçilik açıklamasına göre de; milliyetçiliğin, bir milletin diğer milletlerden farklı olan kültür, dini yaşayış ve uygarlık değerlerini muhafaza etmesi ve hür bir şekilde hayat sürmeyi istemesidir. Ona göre milli bir bağımsızlığın olmadığı yerde milliyetçilik de olamaz. Milliyetçilik fikrinin ayrıntılarına da değinirken bu anlayışın Batı'da egemen olan milliyetçilik görüşüyle aynı olmadığını belirtmiştir. Batı'da ki milliyetçilik anlayışının ırk kökenli biçimde 20. yüzyılda dünyada savaşa sebep olduğunu ve Türk milliyetçiliğinin kan dökmekle ilgisi olmadığını vurgulamıştır. İslam dinine ve Türk kültürüne karşı gelecek olacak yıpratıcı düşüncelere karşı taviz verilmemesi gerektiğini ayrıca milli değerlerimizi, çağın getirmiş olduklarıyla birleştirerek siyasi ve sosyal yaşamımızı şekillendirmemiz gerekliliğini ifade etmiştir. Allah'a inanmak ve bunun gerektirdiği bir değer olarak İslamiyet'in kurallarını rehber edinen bir milliyetçilik biçimi oluşturmak istemiştir (Öznur, 2016, s. 257). Bu açıklamalardan da anlaşıldığı üzere Türk Milliyetçiliği ve İslamiyet'e bağlılık birbirinden ayrı bir şekilde değerlendirilmemelidir.

Muhsin Yazıcıoğlu, Türkistan'da, Ahmet Yesevi'nin minimal bir dergahın içinden dünyadaki bir çok insanı görüşleriyle faydalandırıldığını bunu da Türk diliyle yaptığını belirtmiştir. Yine Yunus Emre, Hacı Bayram Veli ve Mevlana'nın Selçuklu'da Türk İslam değerleri için çalıştığını belirtmiştir (Öznur, 2016: 129). Türk İslam Ülküsü anlayışı, cahid-ü fillâh' anlamındadır. Bununda manası Tanrı için savaş veren manasındadır. Bu ülkü kısa süreli ve fevri bir hareket değildir aksine aklıyla hareket eden insanlar yetiştirme gayesi gütmektedir. Bu görüşte kişi suur ve ruh yönüne sahiptir. Buradan da anlaşılacağı üzere bir Türk Milliyetçisi fikriyatını güçlü tutmalı ve yeni bilgiler elde etmek için çalışmalıdır. Türk İslam anlayışında salt olan tek şey Tanrı'dır. Adları, sıfatları ile belirlemektedir. Beden, madde ve ruh gibi değerlerde varlık bilimsel fikir yapısını ortaya çıkarmaktadır (Arvasi, 1994: 40). Türk İslam sentezi konusunda Alperen Ocakları dergisinde yazmış olduğu bir yazıda genel hatlarıyla, Türk İslam Sentezi olarak belirtilen fikirlerin sistemli bir hale dönüşmediğini ifade etmiştir. Bu yüzden de algılanma şekillerinin farklılık gösterdiğini belirtmiştir. Kısaca bu görüşün bir bütünlüğe bürünmediğini anlatmaktadır. Türk İslam görüşünün, tamamlanması gereken yanları arasında sivil toplum ve demokrasinin olduğunu söylemiştir. Hatta kendi yol arkadaşlarının da fikirlerini kimi zaman Türk İslam sentezi olarak gördüklerini ifade ederek burada sentez olgusuna bakışın önemli olduğunu belirtmiştir. Bu sentezi resmi ideolojinin kimi zaman kullandığı seçmeci bir yol olarak görülmesinin doğru olmayacağını lakin bu yaklaşımı İslam'ın var olma nedeni ve Türk Milliyetçiliğini de yaşamın bir temel olgusu olarak kabul etmenin doğru bakış açısı olacağını anlatmaktadır. Bundan ötürü de İslam ve Türklüğün birbirinin tezi olmadığını ve sentez çıkartılmayacağını söyler ve bu yaklaşımı Türk İslam ülküsü olarak değerlendirmektedir (Yazıcıoğlu, 2011: 24).

Dava adamlığı ve ülkü kavramlarının değerlendirmesini yapan Muhsin Yazıcıoğlu bu konuda da Ahmet Arvasi'nin fikirlerinden etkilenmiştir. Dava adamlığı ona göre; Peygamber efendimiz Hz. Muhammed (sav) ve ashabının hayat tarzını benimseyerek uygulamaktır. Peygamber efendimizin davasına bağlılığı onun "Bir elime ayı bir elime de güneşi verseler yine de davamdan asla vazgeçmeyeceğim" sözüyle aslında açıkça anlaşılmaktadır. Bunun haricinde dava adamını dik duran, yeri geldiğinde risk almayı bilen ve belirli bir düzen içinde hareket eden kişi olarak ifade etmiştir. İktisadi, politik meselelerde de İslam dininin gereklerine uygun bir şekilde hareket edilmesi gerektiğini belirtmiştir. Ayrıca Muhsin Bey'e kendine dava adamı olarak örnek aldığı kişi kimdir şeklinde yöneltilen soruya; Peygamber efendimizin insanlık için bir numune olduğunu ve en büyük dava adamı olduğunu söylemiştir (Öznur, 2016: 132). Ülkü kavramını ise; bireyin düşlerine giren ulaşmak için emek gösterdiği hedef olarak tanımlamıştır (Öznur, 2016: 126).

Ülkü Ocaklı kökenlileri Türk İslam anlayışının İslamiyet tarafına yönelmesine sebep olan eserler arasında yine Seyyid Ahmet Arvasi'nin Türk İslam Ülküsü yapıtı vardır. Sonraki yıllarda ülkücülerin kendilerini Türk İslam sancaktarları olarak görmesine de sebep olmuştur. Milliyetçi Hareket Partisi'nin 1969 yılındaki kurultayında bu görüşün etkisi kendini önemli ölçüde göstermiştir. Ülkücülerin düşleri artık Orta Asya Bozkırlarından ziyade İlah-i Kelimetullah davasını tüm dünyaya ulaştırmak amacıyla tuna boylarında at koşturmak olmuştur (Ayvazoğlu, 2010: 159). Ülkü Ocakları Başkanlığı yaptığı dönemde Yazıcıoğlu kongre salonunda dava arkadaşlarına "Türk'üz Müslüman'ız ve İslam'ın eriyiz ile kanımız aksa da zafer İslam'ın" sloganları attırıştır bu durum Muhsin Yazıcıoğlu'nun milliyetçilik anlayışını da ortaya çıkaran olaylardan birisi olmuştur. Yazıcıoğlu'nun Türk Milliyetçiliği görüşü aslında ırk temelli olmamakla beraber soy bilincini önemseme şeklindedir. Bir yerde Türk denildiği zaman Karluk Türkleri, Kıpçak Türkleri ve Oğuz Türkleri birbirinden ayrı düşünülmezse, Anadolu coğrafyasında da Özbek, Tatar, Kürt, Laz ve Çerkez denildiği zaman bunların Türk milletinden ayrı tutulamayacağını belirterek Türk adının diğer milletlerce verilmiş olduğunu belirtmiştir. (Öznur, 2016: 165).

Milliyetçiliğin önemli bir noktası da teröre bakış açısıdır. Yazıcıoğlu, ülkemizin güneydoğu ve doğu Anadolu bölgesinde ağırlıklı olarak yaşayan Kürt halkı ile PKK sempatanların ayrılması gerekliliği üzerinde durmuş ve özellikle yatırımların daha az gittiği bu bölgelerin geliştirilmesi, iş olanaklarının artırılmasıyla bu terör örgütü sempatanların gittikçe o bölgede azalacakları düşüncesinde olmuştur. Bu konuya ilgili çalışmalarında ise Türk bayrağı ve Türk kimliği ismi altında diğer farklılıkları ayırtılmayan bir siyasal propaganda ile hareket etmiştir. Terörün etkisi konusunda çalışmalar yapmak için Muhsin Bey doğu bölgelerinde incelemeler yapmıştır ve buradaki temasta bulunduğu kişilere, kendisinin milliyetçilik görüşünün esasında İslam'ın yer alması sebebiyle de köken ayırımına dayanan bir tutumunun olmadığını anlatmıştır. Ayrıca yaptığı çalışmalarda edindiği bilgileri mecliste de söz hakkı alarak açıklamıştır. Terör faaliyetlerinin yükselmesinin nedenlerinden birisi olarak da Avrupa Birliği uyum süreci yasalarını görmüştür. Bundan dolayı da yasalar başta olmak üzere Avrupa Birliği sevdasından uzaklaşılması gerekliliğini terör ile ilgili görüşlerinde belirtmiştir. AB konusyla ilgili olarak "Avrupa Birliği Türk milletinin kızıl elması değildir" demiştir (Öznur, 2016: 508). Bununla beraber "Avrupa Birliği için onursuz mücadele verilmektedir, tek yönlü dış politika anlayışı vardır" şeklindeki düşüncesini de belirtmiştir. Batının fikri yapısının zihniyetimize işleminin bizi değerlerimizden uzaklaştıracağını ve menfaate yönelik düşüncenin ülkücü de olsa İslamcı da olsa hemen her kesimi derinden etkileyeceğini ifade etmiştir (Öznur, 2016: 456). Yazıcıoğlu'nun partisi terörle mücadele açısından idam konusunun halkın onayına sunulacağını ve vatan hainliğinin önüne geçilmesi için bunun geri getirilmesinin olanaklı olduğunu fikriyatındadır. Terörün ortadan kalkması açısından, terör örgütüne imkânlar sunan Kürdistan Demokratik Parti Başkanı Mesut Barzani'nin idamı fikrini benimseyen Muhsin Yazıcıoğlu'nun kurucusu ve aynı zamanda lideri olduğu Büyük Birlik Partisi, terörün finansman kaynaklarından olan kaçakçılık, uyuşturucu, silah temini gibi olayları minimize etmek için Irak-Türkiye sınırının kapatılmasının faydalı olacağını belirtmiştir.

Liderliğini Muhsin Yazıcıoğlu'nun yapmış olduğu, Büyük Birlik Partisi'nin henüz siyasi hayata yeni girmiş olduğu zaman diliminde, Yazıcıoğlu'nun memleketi olan Sivas ilinde yaşanmış olan Madımak Olayı ile alakalı olarak Muhsin Bey de suçlananlar arasında yer almıştır. Lakin bu süreçte katliama sebep olanlardan değil, onların karşısında duranlardan birisi Muhsin Yazıcıoğlu'dur. Bu konu ülke gündeminin hassas bir konusu olduğundan ötürü bu konuyla ilgili olarak da mecliste söz hakkı almıştır. Daha sonraki süreçte de Sünni ve Alevi kökenli halk ile bir araya gelerek bir problem olmadığını ayrıyeten birlik ve beraberlik içerisinde yaşanılması gerektiğini belirtmiştir (Öznur, 2016: 363).

Ülkemizde geçerli olan anayasanın 1980 darbesinden sonra oluşturulmuş olması bakımından tam olarak demokrasi ilkelerine göre hazırlanmadığı görüşünde olan Muhsin Yazıcıoğlu, devletle milleti bir arada tutup ötekileştirmeyip sulh içinde tutacak bir anayasanın gerekliliğine değinmiştir. İstiklal Marşı'na vurgu yaparak bu devlete bir kimlik aranmakta ise bu marşın tekraren okunarak anlaşılması gerektiğini çünkü anayasadan daha çok mutabakatın burada olduğunu söylemiştir (Kocaman, 2010: 5-10). Devletin egemen ideolojisinin anayasa içerisinde yer almaması fikrini de savunmuştur. Türk

Devleti'nin anayasasında vatandaşların "Türk" sayılmasının doğru olduğunu ve bu görüşe zıt düşenlerin ise doğru bir fikirde olmadığı belirtilmiştir. Çünkü "İslam ve Türklük" bu devletin birbirinden ayrılmaz parçalarıdır.

Bu konuyla ilgili son olarak değinilecek husus, Muhsin Yazıcıoğlu'nun toplumda yankı uyandıran sözlerinden milliyetçilik anlayışını yansıtanlardır. Söylemiş olduğu sözlere örnekler verecek olursak:

- "İslam hassasiyeti olmayan milliyetçiliğin içi boştur."
- "Türk ata bindiğinde Alparslan'dır, Yavuz'dur. Attan indiğinde ise Mevlana'dır, Yunustur."
- "Bu bayrak öyle bir bayraktır ki; içinde vatan vardır, dökülen kan vardır, iki cihan vardır, din vardır, iman vardır."
- "Kan dökmeyi seven bir millet değiliz ancak söz konusu vatan ise; dünyanın şah damarını keseriz."
- "Vatan aşkı maya gibidir, sütü bozuklarda tutmaz."
- "Biz, Fatih Sultan Mehmed Han kadar Türk, Said Nursi Hz. kadar Kürdüz! Ve hepimiz aynı kilimin desenleriyiz."

Cümlelerinden de açıkça anlaşılacağı gibi din faktörünü milliyetçilik anlayışının odak noktasına yerleştirmiştir. Türk bayrağının sadece bir bayraktan öte çok yüksek manevi değerler içerdiğini ve her daim baş üstünde tutulması gerektiğini ifade etmiştir. Ayrıca vatan mevzu bahis olduğu zaman tüm dünyaya karşı dik durulacağını belirtmiştir.

SONUÇ

Siyaset ile henüz on dört yaşındayken tanışmış olan Muhsin Yazıcıoğlu bu yola ilk olarak Türk milliyetçiliğini şiar edinmiş olan Alparslan Türkeş'in liderliğini yaptığı ülkücülerle beraber çıkmıştır. Siyasi hayatında Ülkü Ocakları Genel Başkanlığı, Milliyetçi Çalışma Partisi Genel Sekreterliği, Memleketi olan Sivas'ın milletvekilliği ve kuruculuğunu yaptığı Büyük Birlik Partisi Genel Başkanlığı görevlerini ifa etmiştir. Yazıcıoğlu'nun Ülkü Ocakları'nın liderliğini yaptığı süreç Türkiye siyaseti açısından sancılı bir süreçtir. Bu süreçte yaşanan sağ sol olaylarının derinden etkilediği kesimlerin başında da ülkücüler gelmektedir. Bu süreçte göstermiş olduğu gerek teşkilatçılığı gerekse de kaos ortamında ki cesaretli duruşu onun siyasi liderliğini göz önüne çıkarmıştır. İleri görüşlü bir yapıya da sahiptir. 80 darbesinden önceki süreçte dönemin Cumhurbaşkanı mektup yazarak ülkede ki anarşi ortamının arttığını ve gerekli önlemlerin alınması için çalışmalar yapılması gerektiğini ifade etmiştir. Ülkü Ocaklı gençlere her zaman eğitimin ve okumanın önemini anlatmıştır ve okurken de her görüşü öğrenmek adına karşıt görüşlere yer veren okumalarda yapmaları tavsiyesinde bulunmuştur. Bu sürecin ardından yaşamış olduğu cezaevi yıllarında ise sürekli kendini geliştirmek için kitaplar okumuş ve dava arkadaşlarına orada da yalnız bırakmayıp her an destek olmuştur. Milliyetçi Çalışma Partisi'nin 1988 senesinde yapılmış olan kongresinde cezaevinden çıkan ülkücülerin ikinci planda tutulması aslında yeni bir oluşumun işaretçisi olmuştur. Yeni Oluşum Hareketiyle başlayan bu oluşum 1993 yılında Yazıcıoğlu'nun hem kurucu genel başkanı hem de ebedi lideri olduğu Büyük Birlik Partisi'ne dönüşmüştür. Bu partiyi kurma amacının Allah rızasını ön planda tutarak vatandaşlara ve Türkiye'ye yararlı olacak hizmetler yapmak olduğunu da belirtmiştir. Parti kurulma sürecinin ardından 28 Şubat Post Modern Darbesi sürecinde demokrasinin yanında saf tutmuştur yine 1980 darbesi sürecinde darbenin karşısında olduğunu belirtmiştir. Siyasi anlayışında bir olmayı beraber olmayı ve İslamiyet'in manevi değerlerine sahip çıkmayı öne çıkarmıştır. Seçimlerden daha fazla oy almak uğruna duruşundan değerlerinden ödün vermemiş daha iyi bir Türkiye için menfaat gütmeden çalışmalarını yapmıştır. Bu anlayışı da vefatının ardından cenaze törenindeki her kesimden insanı barındıran kalabalıklarla, aslında amacına ulaştığını göstermektedir. Türkiye'de bazı siyasi figürlerin ölümünden sonra fikirlerinin, duruşunun değer kazanması gerek Necmettin Erbakan gerek Alparslan Türkeş'de olduğu gibi Yazıcıoğlu'nda da olmuştur. Ölümünün ardından yapılmış olan seçimde partisi o tarihe kadar almış olduğu en yüksek oy oranını almıştır. Fikirleri de ölümünün ardından daha fazla değer görmüştür. Bugün yurt içinde ve yurt dışında adının

çeşitli yerlerde yaşatılması onun duruşundan kaynaklanan bir etmendir. ‘‘Bir saniyesine bile hükmedemediğimiz bir dünya için, bu kadar fırlıdak olmanın anlamı yok’’ sözü ve bunu yaşamına yansıtması bu konuyu özetleyecek bir cümlesidir. Milliyetçilik anlayışını da şekillendirirken ayırım gütmenden Türkiye’yi oluşturan bütün etnik grupları bir arada tutmuştur. Büyük Birlik Partisi’ni İslami değerleri ön plana çıkaran diğer siyasi partilerden ayıran husus aslında bu partinin dinin temsil partisi değil de, dinin gereklerine göre hareket eden bir parti olmasıdır. Milliyetçiliği ön planda tutan bir parti olan Milliyetçi Hareket Partisi Türklüğü ilk plana koymuştur. Ama Yazıcıoğlu İslamiyet’i ana etmen olarak göstererek çalışmalarının ve düşüncelerinin temelini oluşturmuştur. Özetle; Faşizme dayanan bir milliyetçilik anlayışı yoktur. Seyyid Ahmed Arvasi başta olmak üzere Cemil Meriç, Necip Fazıl Kısakürek, Mehmet Akif Ersoy gibi fikir adamları, Muhsin Yazıcıoğlu’nun Türk İslam milliyetçiliğinin şekillenmesinde etkisi olan kişilerdendir ayrıca peygamber efendimiz Hz. Muhammed (sav) hadisleri ve yaşam tarzı da Yazıcıoğlu’nun milliyetçilik anlayışını etkilemiştir.

KAYNAKÇA

- Akıncı, A. (2014). *Milliyetçilik Kuramları*, C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 1 (15).
- Akpınar, H. (2016). *Kurtların Kardeşliği CMKP 'den MHP 'ye Ülkücü Hareketin Kısa Tarihi*. İstanbul: Kamer Yayınları.
- Arsal, M. (1979). *Milliyet Duygusunun Sosyolojik Esasları*, 4.b., İstanbul, Ötügen Neşriyatı.
- Arvasi, S. A. (1994). *Türk İslam Ülküsü*. İstanbul: Burak yayınevi.
- Ayvazoğlu, B. (2010). *Tanrı Dağından Hıra Dağına*, İstanbul, Kapı Yayınları, 2010
- Bora, T. ve Can, K. (2004), *Devlet ve Kuzgun 1990’lardan 2000’lere MHP*, İletişim Yayınları, Ankara.
- Çoraklı, S. , (2009), Muhsin Yazıcıoğlu Adam Gibi Adam, Hayat Yayınları, İstanbul.
- Erken, V. , (2010), Muhsin Yazıcıoğlu’nun Büyük Birlik Tasavvuru, Yayın Yok, Bilge Ofset Matbaa, Ankara.
- Ertan, T. ve Örs, O. (2018). ‘‘Milliyetçiliğin Müphemliği Milliyetçilik Nedir’’, *Ankara Üniversitesi Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi* (62), Bahar 2018, s. 39-84.
- Hayes, C. (2010). Milliyetçilik: Bir Din. (Çev. Murat Çiftkaya). İstanbul: İz Yayıncılık
- Kerestecioğlu, İ. (2001). ‘‘Milliyetçiliğe İlişkin Sınıflandırmalarda Karşılaşılan Sorunlar’’, İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi (25).
- Kocaman, H. (2010). *TBMM’de Bir Lider Muhsin Yazıcıoğlu: TBMM Konuşmaları, Yasama ve Denetim Çalışmaları*. Ankara: TBMM Kültür, Sanat ve Yayın Kurulu Yayınları.
- Özkırımlı, U. (1999). Milliyetçilik Kuramları Eleştirel Bir Bakış. İstanbul: Sarmal Yayınevi
- Öznur, H. (2016). *Muhsin Yazıcıoğlu Külliyyatı*, 3 (3). Basım, Akçağ Basım Yayım, Ankara.
- Öztürk, F. (2001). *Küreselleşme-Yeni Dünya Düzeni, Uluslararası Ekonomik Sorunlar Dergisi*, Sayı:2, Dışişleri Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Sarıbay, A. Y. (2001). *Türkiye 'de Demokrasi ve Politik Partiler*. İstanbul: Alfa Basım Yayın.
- Sarıbay, Y. (1994). *Türk Milliyetçiliğinin Tarihi Gelişimi ve Türk Ocakları*, İstanbul: Ötügen.
- Smith, A.D. (2013). Milliyetçilik Kuram İdeoloji Tarih. (Çev. Ümit Hüsrev Yolsal). Ankara: Atıf Yayınları
- Umur, Ö. (2017). *Türk Siyasi Tarihinde Büyük Birlik Partisi Siyasi Gelişimi- Fikri Kaynakları- Teşkilatlanma Yapısı (1993–2009)*, Muhsiyad Yayınları, Ankara.
- Url-1. (2022, Aralık, 27) <http://gazetearsivi.milliyet.com.tr/Arsiv/1980/04/30> Milliyet Gazetesi, 30 Nisan 1980. (Erişim: 27.12.2022)
- Url-2. (2002, Aralık, 27) <http://gazetearsivi.milliyet.com.tr/Arsiv/1981/04/20> Milliyet Gazetesi, 20 Nisan 1981. (Erişim: 27.12.2022)
- Uzun, T. (2003). *Ulus, Milliyetçilik ve Kimlik Üzerine Bir Değerlendirme*. Doğu Batı, 6 (23), 131-154.
- Yazıcıoğlu, M. , (1992), İhtilafın Rahmetinde Milli Mutabakata Doğru, Kardelen Yayınları, Ankara.